

FIȘA DISCIPLINEI

Structuri canonice și plastice (C+LP)

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj Napoca
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Arte vizuale
1.5. Ciclul de studii	Master
1.6. Programul de studii / Calificarea	Artă creștină
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Structuri canonice și plastice			Codul disciplinei	OMR4004
2.2. Titularul activităților de curs	Prof. Univ. Dr. Muntean Gheorghe Marcel				
2.3. Titularul activităților de seminar	Prof. Univ. Dr. Muntean Gheorghe Marcel				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligatoriu	2.8. Tipul disciplinei	Disciplină de specializare (DS)		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/ laborator/ proiect	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					21
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					50
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					31
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				108	
3.8. Total ore pe semestru				150	
3.9. Numărul de credite				6	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP6	Creează opere de artă Creates artwork
CP9	Creează tablouri originale Creates original paintings
CP10	Utilizează tehnici de pictură Uses painting techniques
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT1	Organizează informații, obiective și resurse Organizes information, objects, and resources
CT2	Se exprimă într-un mod creativ Expresses themselves in a creative way

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP6	18. Absolventul cunoaște principalele tehnici de realizare a icoanelor și ansamblurilor murale. 18. The graduate knows the main techniques used in the creation of icons and mural ensembles.	18. Absolventul integrează în lucrări rezultatele documentării teologice și iconografice. 18. The graduate integrates the results of theological and iconographic research into their works.
CP9	22. Absolventul cunoaște limbajul picturii de șevalet și tradițiile stilistice relevante. 22. The graduate knows the language of easel painting and the relevant stylistic traditions.	22. Absolventul creează lucrări originale cu tematică sacră sau inspirată de tradiția creștină. 22. The graduate creates original paintings with sacred themes or inspired by the Christian tradition.
CP10	24. Absolventul cunoaște materialele și tehnicile de pictură utilizate în arta creștină. 24. The graduate knows the materials and painting techniques used in Christian art.	24. Absolventul aplică în mod adecvat tehnici de pictură tradiționale și contemporane. 24. The graduate appropriately applies traditional and contemporary painting techniques.

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Înțelegerea structurii canonice a imaginii sacrale și a principiilor fundamentale ale limbajului plastic utilizate în iconografie
2. Cunoașterea diferențelor dintre modalitățile de exprimare bizantină și apuseană în organizarea spațiului, proporției și compoziției
3. Înțelegerea criteriilor teologice, estetice și simbolice care guvernează elaborarea unei compoziții religioase
4. Dobândirea unei perspective critice asupra raportului dintre tradiția canonică și inovația vizuală în arta creștină contemporană

învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Capacitatea de a proiecta și realiza compoziții vizuale corecte din punct de vedere canonic, utilizând proporții, ritmuri și ierarhii plastice adecvate.
2. Analizarea și interpretarea lucrărilor de artă sacră prin aplicarea criteriilor tehnice, iconografice și stilistice învățate la curs și seminar
3. Redactarea și prezentarea argumentată a unor proiecte vizuale, cu utilizarea corectă a terminologiei de specialitate și a metodologiei academice

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații³
1. Introducere în universul artei monumentale răsăritene. Bunul Păstor	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
2. Mielul simbol al Jertfei Euharistice	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
3. Elemente de tehnică, desen, formă, culoare, stil, interpretare	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
4. Oranta în iconografia românească	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
5. Iconografia Hristologică - Iisus Mântuitorul în iconografia românească	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
6. Nașterea Domnului în iconografia românească	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
7. Închinarea Magilor	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
8. Deisis în iconografia creștină	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
9. Ciclul Euharistic - Cina cea de Taină în iconografia românească	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
10. Judecata de Apoi în spațiul artei monumentale moldovenești	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
11. Epitaful obiect de artă și de cult	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
12. Antimisul evoluție și reprezentare	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
13. Prapuri și steagurile Bisericii Ortodoxe	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică
14. Imnul Acatist	Prelegere, Videoproiector Materiale didactice imprimare	1 oră fizică

Bibliografie

1. Boghiu Arh. Sofian, *Chipul Mântuitorului în iconografie*, Ed. Bizantină, București, 2001;
2. Braniște, Pr. Prof. Dr., Ene, *Liturgica Generală cu noțiuni de artă bisericească*, Ed. IBMBOR, București, 1995
3. Cavarnos Constantine, *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sophia, București, 2005;
4. Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sophia, București, 2000;
5. Drimba, Ovidiu. *Istoria culturii și civilizației*. Ed. Saeculum I.O. și Vestala, București, 1997;
6. Florenski Pavel, *Iconostasul*, Ed. Anastasia, București, 1994;
7. Muntean Ghe. Marcel, *Teme iconografice creștine – curs universitar*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2015;
8. Muntean Ghe. Marcel, *Repertoriul picturii bizantine – icoane de praznic*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2014;
9. Muntean Ghe. Marcel, *Tipologia artei bizantine*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2012;
10. Opreșcu Acad. Prof. George, *Istoria artelor plastice în România*, vol. I, Ed. Meridiane, București, 1968;
11. Ștefănescu I.D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, București, 1973;
12. Viktor Lazarev, *Istoria picturii bizantine*, vol. I, II, III, Ed. Meridiane, București, 1980;

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Introducere în universul artei monumentale răsăritene. Bunul Păstor	Lucrări practice	2 ore fizice
2. Mielul simbol al Jertfei Euharistice	Lucrări practice	2 ore fizice
3. Elemente de tehnică, desen, formă, culoare, stil, interpretare	Lucrări practice	2 ore fizice
4. Oranta în iconografia românească	Lucrări practice	2 ore fizice
5. Iconografia Hristologică - Iisus Mântuitorul în iconografia românească	Lucrări practice	2 ore fizice
6. Nașterea Domnului în iconografia românească	Lucrări practice	2 ore fizice
7. Închinarea Magilor	Lucrări practice	2 ore fizice
8. Deisis în iconografia creștină	Lucrări practice	2 ore fizice
9. Ciclul Euharistic - Cina cea de Taină în iconografia românească	Lucrări practice	2 ore fizice
10. Judecata de Apoi în spațiul artei monumentale moldovenești	Lucrări practice	2 ore fizice
11. Epitaful obiect de artă și de cult	Lucrări practice	2 ore fizice
12. Antimisul evoluție și reprezentare	Lucrări practice	2 ore fizice
13. Prapurii și steagurile Bisericii Ortodoxe	Lucrări practice	2 ore fizice
14. Imnul Acatist	Lucrări practice	2 ore fizice
Bibliografie 1. Boghiu Arh. Sofian, <i>Chipul Mântuitorului în iconografie</i> , Ed. Bizantină, București, 2001; 2. Braniște, Pr. Prof. Dr., Ene, <i>Liturgica Generală cu noțiuni de artă bisericească</i> , Ed. IBMBOR, București, 1995 3. Cavaros Constantine, <i>Ghid de iconografie bizantină</i> , Ed. Sophia, București, 2005; 4. Dionisie din Furna, <i>Erminia picturii bizantine</i> , Ed. Sophia, București, 2000; 5. Drimba, Ovidiu. <i>Istoria culturii și civilizației</i> . Ed. Saeculum I.O. si Vestala, București, 1997; 6. Florenski Pavel, <i>Iconostasul</i> , Ed. Anastasia, București, 1994; 7. Muntean Ghe. Marcel, <i>Teme iconografice creștine – curs universitar</i> , Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2015; 8. Muntean Ghe. Marcel, <i>Repertoriul picturii bizantine – icoane de praznic</i> , Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2014; 9. Muntean Ghe. Marcel, <i>Tipologia artei bizantine</i> , Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2012; 10. Oprescu Acad. Prof. George, <i>Istoria artelor plastice în România</i> , vol. I, Ed. Meridiane, București, 1968; 11. Ștefănescu I.D., <i>Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești</i> , Ed. Meridiane, București, 1973; 12. Viktor Lazarev, <i>Istoria picturii bizantine</i> , vol. I, II, III, Ed. Meridiane, București, 1980;		

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Verificarea cunoașterii și aplicării legilor caracteristice artei monumentale	Evaluare practică	70%
	Verificare pe parcurs	Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării	20%
9.5 Seminar/laborator	Evaluarea va lua în considerare implicarea constantă, evoluția creativă, precum și respectarea cerințelor metodologice.	Implicare în dezbateri seminarele	10%
9.6 Standard minim de performanță:			

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

Pentru promovarea examenului, studentul trebuie să îndeplinească următoarele criterii minime:

- Panotare: Prezentarea în cadrul panotării a cel puțin unei lucrări reprezentative care să îndeplinească cerințele tehnice și artistice stabilite.
- Activitate continuă: Demonstrarea progresului artistic prin participarea constantă la activitățile practice și îndeplinirea cerințelor stabilite de cadrul didactic.

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								
								
								Nu se aplică nici o etichetă
								

Data completării:

20.06.2026

Semnătura titularului de curs

Munteanu M

Semnătura titularului de seminar

Munteanu M

Data avizării în departament:

20.07.2026

Semnătura directorului de departament

Dr. Anghel

⁶ Selectați o singură etichetă, cea care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivește cel mai bine disciplinei. Dacă disciplina tratează tema dezvoltării durabile la modul general (de ex. prin prezentarea/introducerea cadrului general al dezvoltării durabile etc.) atunci se poate alocă eticheta generală de Dezvoltare Durabilă. Dacă niciuna dintre etichete nu descrie disciplina, selectați ultima opțiune: „Nu se aplică nici o etichetă”.